

Megoldások

Mittelholcz Iván

2010.

1. Feladatsor

1.1.

Egészítsd ki az alábbi premisszákat, hogy a következtetés helyes legyen!

Premissza: Aladár apja Bélának.

Konkluzió: Béla fia Aladárnak.

Hiányzó premissza (pl.): Ha Aladár apja Bélának, akkor Béla fia Aladárnak.

1.2.

Egészítsd ki az alábbi premisszákat, hogy a következtetés helyes legyen!

1. premissza: Aladár és Bendegúz (édes)testvérek.

2. premissza: Aladár apja kopasz.

Konkluzió: Bendegúz apjának nincs haja.

Hiányzó premisszák:

1.: Ha Aladár és Bendegúz testvérek, akkor Aladár apja Bendegúznak (is) apja.

2.: Ha valaki kopasz, akkor nincs haja.

1.3.

Egészítsd ki az alábbi premisszákat, hogy a következtetés helyes legyen!

1. premissza: Aki a virágot szereti, rossz fát nem tehet a tűzre.

2. premissza: Aki a virágot szereti, nem tud kesztyűbe dudálni.

Konkluzió: Néhányan, akik nem tudnak kesztyűbe dudálni, nem tehetnek rossz fát a tűzre.

Hiányzó premisszák: Van, aki a virágot szereti

2. Feladatsor

2.1.

Fogalmazd át a mondatokat a többszörös tagadások egyszerűsítésével!

Tévedés, hogy nem Balatont úsztad át. $\Leftrightarrow$ A Balatont úsztad át.

Nincs igaza annak, aki tagadja, hogy nem kell átúszni a Balatont. $\Leftrightarrow$ Nem kell átúszni a Balatont.

Nincs igaza annak, aki tagadja, hogy nem a Balatont kell átúszni. $\Leftrightarrow$ Nem a Balatont kell átúszni.

Nem igaz, hogy tévedés lenne a Balaton-átúszás lehetőségét tagadni. $\Leftrightarrow$ A Balaton-átúszás lehetséges

2.2.

Keresd meg az atomi mondatokat és írd közéjük a megfelelő funktorokat. Használj zárójeleket!

Jenő és Janka testvérek, de Géza nem az ő apjuk.:

$(\text{Jenő és Janka testvérek}) \ \& \ \sim \ ((\text{Géza apja Jenőnek}) \ \& \ (\text{Géza apja Jankának}))$

Jenő, miközben esett az eső sietve ment Gézához, aki Jankával beszélgetett és nem várta Jenőt.:

$(\text{Jenő sietve ment Gézához}) \ \& \ (\text{esett az eső}) \ \& \ (\text{Géza Jankával beszélgetett}) \ \& \ (\text{Géza nem várta Jenőt})$

Nem igaz, hogy Jenő és Janka nem testvérek, hiszen közösek a szüleik.:

$\sim \sim \ (\text{testvérek Jenő és Janka}) \ \& \ (\text{közösek a szüleik})$

3. Feladatsor

3.1.

Keresd meg az atomi mondatokat és írd közéjük a megfelelő funktorokat. Használj zárójeleket!

Géza vagy Jenő apja, vagy nem Janka a lánya.

$(\text{Géza Jenő apja}) \ \vee \ \sim(\text{Janka Géza lánya})$

Jenő vagy Janka átúszta a Balatont, de nem nem úszták át mindketten.

$(\text{Jenő átúszta a Balatont}) \ \vee \ (\text{Janka átúszta a Balatont}) \ \& \ \sim \ ((\text{Jenő átúszta a Balatont}) \ \& \ (\text{Janka átúszta a Balatont}))$

Ha Jenő vesz lensét, Janka tud főzni, és mindketten ebédelhetnek.

$(\text{Jenő vesz lensét}) \ \supset \ ((\text{Janka tud főzni}) \ \& \ (\text{Jenő ebédelhet}) \ \& \ (\text{Janka ebédelhet}))$

Ha Jenő bevásárol és Janka főz, úgy Géza akkor és csak akkor unatkozik, ha nincs jó műsor a TV-ben.

$((\text{Jenő bevásárol}) \ \& \ (\text{Janka főz})) \ \supset \ ((\text{Géza unatkozik}) \ \equiv \ \sim(\text{jó műsor van a TV-ben}))$

4. Feladatsor

4.1.

Fejezd ki az ismert mondatfunktorok felhasználásával az alábbi igazságfüggvényeket:

A	B	1.	2.	3.
1	1	0	1	1
1	0	1	1	1
0	1	0	0	0
0	0	0	0	1

1.: $\sim A \supset B$

2.: $A \& (B \vee \sim B)$

3.: $(A \& (B \vee \sim B)) \vee (\sim A \& \sim B)$

4.2.

A következtetés helyes.

4.3.

A következtetés helyes.

5. Feladatsor

5.1.

Formalizáld az alábbi mondatokat elsőrendű logikában (a formalizáláshoz mellékel a szótárat is)!

Jenő mindenkinél alacsonyabb.

$\forall x(Ajx) - Axy: x$ alacsonyabb y -nál; j : Jenő;

Jankánál mindenki alacsonyabb.

$\forall x(Axj) - Axy: x$ alacsonyabb y -nál; j : Janka;

Aladárnak van testvére.

$\exists x(Txa) - Txy: x$ testvére y -nak; a : Aladár;

Mindenkinek van testvére.

$\forall x \exists y(Tyx) - Txy: x$ testvére y -nak;

5.2.

Formalizáld az alábbi mondatokat elsőrendű logikában (a formalizáláshoz mellékel a szótárat is)!

Minden holló fekete.

$\forall x(Hx \supset Fx) - Hx: x$ holló; $Fx: x$ fekete;

Van olyan holló, ami fekete.

$\exists x(Hx \& Fx) - Hx: x$ holló; $Fx: x$ fekete;

Nem minden arany, ami fénylik.

$\sim \forall x(Fx \supset Ax) - Fx: x$ fénylik; $Ax: x$ arany;

Nincs olyan az osztályban, akinek ne lenne testvére.

$\sim \exists x(Ox \& \sim \exists y(Tyx)) - Ox: x$ az osztályban van; $Txy: x$ testvére y -nak

6. Feladatsor

6.1.

Formalizáld az alábbi kvantifikált mondatokat:

Minden bogár rovar, de nem minden rovar bogár.

$\forall x(Bx \supset Rx) \& \sim \forall x(Rx \supset Bx) - Rx: x$ rovar; $Bx: x$ bogár;

Nincsen rózsza a tövis nélkül.

$\sim \exists x(Rx \& \sim Tx) - Rx: x$ rózsza; $Tx: x$ tövises;

6.2.

Hogyan formalizálnád az alábbi mondatokat azonosságperdikátum segítségével?

Janka vagy Jenőhöz megy feleségül, vagy senkihez.

$\forall x(Fax \supset x = e) - Fxy: x$ feleségül megy y -hoz; $a: Janka; e: Jenő;$

Géza csak Jenőt és Jankát ismeri.

$\forall x(Igx \equiv (x = e \vee x = a)) - Ixy: x$ ismeri y -t; $g: Géza; a: Janka; e: Jenő;$

Ha két zsvány beszélget, akkor egy harmadik harmadik hallgat.

$\forall x \forall y((x \neq y \& Zx \& Zy \& Bxy) \equiv \exists z(z \neq x \& z \neq y \& Zz \& Hz))$

6.3.

Formalizáld az alábbi, deskripciót tartalmazó mondatokat!

A nővérem Győrben él és rendőr.

$\exists x(\forall y(Ny \equiv y = x) \& Gx \& Rx) - Nx: x$ nővérem; $Gx: x$ Győrben él; $Rx: x$ rendőr;

A Győrben élő nővérem rendőr.

$\exists x(\forall y((Ny \& Gy) \equiv y = x) \& Rx) - Nx: x$ nővérem; $Gx: x$ Győrben él; $Rx: x$ rendőr;

7. Feladatsor

A következtetés helyes.

8. Feladatsor

Definiáld az x testvére y -nak kétargumentumú predikátumot:

$Txy \Leftrightarrow_{df} \exists z(Szx \& Szy) - Txy$: x testvére y -nak; Sxy : x szüleje y -nak;

Definiáld az x féltestvére y -nak kétargumentumú predikátumot:

$Fxy \Leftrightarrow_{df} \exists z_1(\forall z_2(Sz_2x \equiv z_2 = z_1) \& Sz_1y) - Fxy$: x féltestvére y -nak; Sxy : x szüleje y -nak;